KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2016/1848

(2016. gada 4. jūlijs)

par pasākumu SA.40018 (2015/C) (ex 2015/NN), kuru īstenojusi Ungārija, saistībā ar Ungārijas pārtikas aprites pārbaudes nodevas 2014. gada grozījumu

(izziņots ar dokumenta numuru C(2016) 4056)

(Autentisks ir tikai teksts ungāru valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc ieinteresēto personu uzaicināšanas iesniegt savas piezīmes saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem ([1]) un ņemot vērā viņu piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) No 2014. gada decembrī publicētajiem rakstiem presē Komisijai kļuva zināms par 2014. gada grozījumu Ungārijas 2008. gada Pārtikas aprites likumā, ar ko regulē pārtikas aprites pārbaudes nodevu. Komisija 2015. gada 17. marta vēstulē nosūtīja informācijas pieprasījumu Ungārijas iestādēm, kas atbildēja 2015. gada 16. aprīļa vēstulē.

(2) Komisija 2015. gada 15. jūlija vēstulē informēja Ungāriju par lēmumu attiecībā uz atbalsta pasākumu sākt Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk "Līgums") 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru (turpmāk "lēmums par procedūras sākšanu"). Komisija lēmumā par procedūras sākšanu arī prasīja tūlītēju pasākuma pārtraukšanu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 ([2]) 11. panta 1. punktu.

(3) Lēmums par procedūras sākšanu tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ([3]). Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par atbalsta pasākumu.

(4) Komisija saņēma piezīmes no vienas ieinteresētās personas. Komisija 2015. gada 13. oktobra vēstulē pārsūtīja minētās piezīmes Ungārijai, kurai deva iespēju reaģēt. Ungārija nereaģēja uz šīm piezīmēm.

2. PASĀKUMA SĪKS APRAKSTS

2.1. 2008. gada Pārtikas aprites likums, ar ko nosaka pārtikas aprites pārbaudes nodevu

(5) Pārtikas aprites pārbaudes nodevai piemērojamie noteikumi ir paredzēti 2008. gada Likumā Nr. XLVI par pārtikas apriti un tās oficiālo uzraudzību ("Pārtikas aprites likums") un lauku attīstības ministra 2012. gada 27. aprīļa Dekrētā Nr. 40 par pārtikas aprites pārbaudes nodevas paziņošanas un samaksas noteikumiem. Uzņēmumiem,

([1]) OV C 277, 21.8.2015., 12. lpp.
([2]) Padomes 1999. gada 22. marta Regula (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp.).
([3]) Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

kas uzskatāmi par iesaistītiem pārtikas apritē, saskaņā ar Pārtikas aprites likumu nodeva jāmaksā atbilstoši to gūtajam apgrozījumam saistībā ar konkrētiem pasākumiem. Likuma 47./B pantā minēts tādu pasākumu saraksts ([4]), par kuriem uzņēmumiem ir pienākums samaksāt pārbaudes nodevu.

(6) Visiem Ungārijas uzņēmumiem (uzņēmumiem un citām juridiskajām personām, kā arī privātpersonām, kas darbojas kā individuālie tirgotāji vai primārie ražotāji), kuri guva apgrozījumu no minētajiem pasākumiem gadā pirms paziņošanas, jāmaksā pārtikas aprites pārbaudes nodeva. Pārtikas aprites pārbaudes nodevas mērķis ir segt tādu uzdevumu veikšanas izmaksas, kurus īsteno Valsts pārtikas aprites nekaitīguma birojs (valsts aģentūra) un kuri saistīti ar konkrētiem pārtikas aprites regulatīviem un uzraudzības pasākumiem. Uzraudzības nodevu aprēķina katru gadu, un personai, kurai tā jāsamaksā, ir pienākums to paziņot un samaksāt neatkarīgi no tā, vai tikusi veikta īpaša oficiāla kontrole uz vietas.

(7) Līdz 2014. gada 31. decembrim Pārtikas aprites likumā paredzētais noteikums bija šāds: visiem uzņēmumiem, kas iesaistīti pārtikas apritē, jāsamaksā nodeva saistībā ar attiecīgo apgrozījumu atbilstoši vienotai likmei 0,1 % apmērā.

(8) Savākto pārtikas aprites pārbaudes nodevu var tērēt tikai uzdevumos, kas izvirzīti pārtikas aprites nekaitīguma stratēģijā, un pārtikas aprites iestādes pasākumos.

2.2. **Pārtikas aprites likuma 2014. gada grozījums**

(9) Saskaņā ar Pārtikas aprites likuma 47./B panta grozījumu ar 2014. gada Likumu Nr. LXXIV ([5]), kas stājās spēkā 2015. gada 1. janvārī (turpmāk "2014. gada grozījums"), tika ieviesti īpaši noteikumi tādam apgrozījumam piemērojamās pārbaudes nodevas aprēķināšanai, kas gūts no veikaliem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces ([6]) Ungārijas tirgū.

(10) Ar Pārtikas aprites likuma 2014. gada grozījumu ievieš progresīvas nodevas sistēmu tādu veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces ([7]), piemērojot likmes no 0 % līdz 6 %. Precīzāk, turpmāk minētās likmes attiecas uz apgrozījumu, par ko jāmaksā pārtikas aprites pārbaudes nodeva:

— 0 % par apgrozījuma daļu, kas nepārsniedz HUF 500 miljonus (aptuveni EUR 1,6 miljonus),

— 0,1 % par apgrozījuma daļu, kas pārsniedz HUF 500 miljonus, taču nepārsniedz HUF 50 miljardus (aptuveni EUR 160,6 miljonus),

— 1 % par apgrozījuma daļu, kas pārsniedz HUF 50 miljardus, taču nepārsniedz HUF 100 miljardus (aptuveni EUR 321,2 miljonus),

---

([4]) Saskaņā ar Ungārijas iestāžu teikto 2015. gada 16. aprīļa atbildes vēstulē Komisijai: "Turpmāk minētais uzskatāms par pasākumiem, uz kuriem attiecas pārbaudes nodeva:
— tādu dzīvnieku izplatīšana, kas tiek turēti pārtikas ražošanas, audzēšanas vai eksperimentālā nolūkā,
— tādu augu, sēklu, augu produktu un pavairošanas un stādāmā materiāla izplatīšana, kas tiek audzēti pārtikas vai dzīvnieku barības ražošanas nolūkā,
— pārtikas ražošana vai izplatīšana, tai skaitā ēdināšana restorānos un sabiedriskā ēdināšana,
— dzīvnieku barības ražošana vai izplatīšana,
— veterināro preparātu un veterināro produktu ražošana vai izplatīšana,
— pesticīdu, ražas apjoma palielināšanas materiālu vai EK mēslošanas līdzekļu ražošana vai izplatīšana,
— dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu apstrāde, lietošana, turpmāka apstrāde un transportēšana vai to izstrādājumu laišana tirgū,
— lauksaimniecības dzīvnieku transportēšanā iesaistīta uzņēmuma, lauksaimniecības dzīvnieku transportlīdzekļu mazgāšanas un dezinficēšanas iekārtas, ārvalstu dzīvnieku uzņemšanai izvēlētas karantīnas stacijas, dzīvnieku iekraušanas iekārtas, savākšanas stacijas, tirdzniecības vietas, barošanas un dzirdināšanas stacijas, atpūtas stacijas vai dzīvnieku tirgus pārvaldība,
— reproduktīvo materiālu ražošana vai uzglabāšana,
— fitosanitāras, veterināras vai pārtikas vai dzīvnieku barības analīzes laboratorijas vadība,
— dzīvnieku apzīmēšanai izmantoto ierīču izplatīšana."

([5]) 2014. gada Likums Nr. LXXIV, ar ko groza konkrētus nodokļu likumus, citus ar tiem saistītus likumus un 2010. gada Likumu Nr. CXXII par Valsts nodokļu un muitas administrāciju.

([6]) Ātras aprites patēriņa preces 2005. gada Likuma Nr. CLXIV par tirdzniecību 2. panta 18.a punktā ir definētas šādi: "ātras aprites patēriņa preces: pārtikas produkti (izņemot produktus, kas tiek pārdoti ēdināšanas uzņēmumos), kosmētika, aptiekā iegādājamas preces, mājsaimniecībā izmantojamie tīrīšanas līdzekļi un sadzīves ķīmiskās vielas, higiēnas papīra izstrādājumi, kas atbilst iedzīvotāju ikdienas vajadzībām un prasībām un ko patērētājs parasti patērē, iztērē vai aizstāj gada laikā". Saskaņā ar Likuma par tirdzniecību 2. panta 18. b punktu "veikali, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces" ir "veikali, kuros no ātras aprites patēriņa precēm gūst lielāko daļu apgrozījuma".

([7]) Šajā lēmumā atsauce uz tādu veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces, ietver visus uzņēmumus, kuriem jāmaksā pārtikas aprites pārbaudes nodeva attiecībā uz apgrozījumu, kas gūts no veikaliem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces.

— 2 % par apgrozījuma daļu, kas pārsniedz HUF 100 miljardus, taču nepārsniedz HUF 150 miljardus (aptuveni EUR 481,8 miljonus),

— 3 % par apgrozījuma daļu, kas pārsniedz HUF 150 miljardus, taču nepārsniedz HUF 200 miljardus (aptuveni EUR 642,4 miljonus),

— 4 % par apgrozījuma daļu, kas pārsniedz HUF 200 miljardus, taču nepārsniedz HUF 250 miljardus (aptuveni EUR 803 miljonus),

— 5 % par apgrozījuma daļu, kas pārsniedz HUF 250 miljardus, taču nepārsniedz HUF 300 miljardus (aptuveni EUR 963,5 miljonus),

— 6 % par apgrozījuma daļu, kas pārsniedz HUF 300 miljardus.

(11) Saskaņā ar 2014. grozījumu Pārtikas aprites likumā visiem uzņēmumiem, kas iesaistīti pārtikas apritē, joprojām bija jāsamaksā nodeva, kura aprēķināta saistībā ar attiecīgo apgrozījumu atbilstoši vienotai likmei 0,1 % apmērā.

(12) Ne grozītajā noteikumā Ungārijas Pārtikas aprites likumā, ne tā paskaidrojuma rakstā nav minēti iemesli īpašo noteikumu ieviešanai attiecībā uz nodevas likmēm veikaliem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces. Nav sniegts arī skaidrojums par dažādo apgrozījuma kategoriju un atbilstošo nodevas likmju noteikšanu.

(13) Uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas apritē, par nodevu jāpaziņo. Tā maksājuma katru gadu divās vienādās daļās līdz 31. jūlijam un 31. janvārim. Likumā arī paredz vienkāršotas procedūras gadījumos, kad nodeva ir mazāka nekā HUF 1 000 (aptuveni EUR 3,20). Šādā gadījumā par nodevu vienalga jāpaziņo, taču tā nav jāsamaksā.

(14) Sodu par nokavētu maksājumu maksā attiecībā uz jebkuru pārbaudes nodevu, kura nav samaksāta līdz attiecīgajam termiņam. Saistību nepildīšanas sodu var piemērot, ja personas vai uzņēmumi, kuriem jāmaksā pārtikas aprites pārbaudes nodeva, neizpilda pienākumu paziņot par nodevu vai izpilda to novēloti, nepilnīgi vai norādot nepatiesus datus.

3. OFICIĀLĀS IZMEKLĒŠANAS PROCEDŪRA

3.1. Oficiālās izmeklēšanas procedūras sākšanas iemesli

(15) Komisija uzsāka oficiālās izmeklēšanas procedūru, jo attiecīgajā posmā uzskatīja, ka ar 2014. gada grozījumu ieviestā progresīvās nodevas sistēma (likmes un apgrozījuma kategorijas) bija nelikumīgs un nesaderīgs valsts atbalsts.

(16) Konkrētāk, Komisija uzskatīja, ka ar 2014. gada grozījumu ieviestās progresīvās likmes iedala uzņēmumus pēc to apgrozījuma un tādējādi pēc to lieluma, kā arī piešķir selektīvas priekšrocības uzņēmumiem ar mazu apgrozījumu un tādējādi mazākiem uzņēmumiem. Ungārija nav sniegusi pierādījumus, ka tādiem veikaliem piemērojamā progresīvās nodevas sistēma, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces (piemēram, lielveikaliem), atbilst līdzīgai progresīvai tendencei, kas vērojama Valsts pārtikas aprites nekaitīguma biroja izmaksās par šo veikalu pārbaudi. Tādējādi Ungārija nav apliecinājusi, ka pasākums bijis pamatots saskaņā ar nodokļu sistēmas veidu vai vispārējo struktūru. Tādēļ Komisija uzskatīja, ka pasākums bija valsts atbalsts, jo visi pārējie Līguma 107. panta 1. punktā paredzētie noteikumi bija izpildīti.

(17) Visbeidzot, Komisija pauda šaubas par pasākuma saderību ar iekšējo tirgu. Konkrētāk, Komisija atgādināja, ka tā nevar pasludināt par saderīgu valsts atbalsta pasākumu, ar kuru pārkāpj citus Savienības tiesību aktu noteikumus, piemēram, ar Līgumu noteiktās pamatbrīvības vai Savienības regulu un direktīvu noteikumus. Šajā posmā Komisija nevarēja izslēgt to, ka pasākums galvenokārt vērsts uz ārvalstu īpašniekiem piederošiem uzņēmumiem, kas varēja ietvert Līguma 49. panta, ar kuru paredz pamatbrīvību veikt uzņēmējdarbību, pārkāpumu, kā arī pauda bažas par to, ka nodokļu režīma atšķirības pasākuma ietvaros bija nepieciešamas un samērīgas attiecībā uz mērķi izpildīt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 882/2004 ([8]) paredzētos pienākumus.

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem (OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp.).

3.2. **Pārbaudes nodevas juridiskā pamata izmaiņas pēc oficiālās izmeklēšanas procedūras sākšanas**

(18) Ungārijas valdība 2015. gada 27. oktobrī Ungārijas parlamentam iesniedza priekšlikumu likumam, ar ko groza 2008. gada Likumu Nr. XLVI par pārtikas apriti un tās oficiālo uzraudzību. Ungārijas parlaments 2015. gada 17. novembrī pieņēma 2015. gada Likumu Nr. CLXXXII, ar ko groza 2008. gada Likumu Nr. XLVI par pārtikas apriti un tās oficiālo uzraudzību; tas 2015. gada 26. novembrī tika publicēts Ungārijas oficiālajā vēstnesī (*Magyar Közlöny*) Nr. 182/2015. Jaunais likums stājās spēkā 31. dienā pēc tā publicēšanas, t. i., 2015. gada 27. decembrī.

(19) Ar 2015. gada novembra grozījumu atceļ ar 2014. gada grozījumu ieviesto progresīvās nodevas sistēmu un atkārtoti ievieš 0,1 % vienoto pārbaudes nodevas likmi visiem uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas apritē, kā tas bija pirms likuma 2014. gada grozījuma.

3.3. **Ungārijas izteiktās piezīmes**

(20) Ungārija nenosūtīja piezīmes Komisijai saistībā ar lēmumu par procedūras sākšanu.

(21) Tā vietā konkurences komisāram adresētajā 2015. gada 16. septembra vēstulē Ungārija nosūtīja Komisijai priekšlikumu par grozītu pārtikas aprites pārbaudes nodevu. Šajā priekšlikumā 0 % likmi atceltu un progresīvās nodevas sistēmas ar astoņām likmēm (no 0 % līdz 6 %) vietā ieviestu divu likmju sistēmu (0,1 % mazumtirdzniecības sektora uzņēmējiem ar mazu apgrozījumu un 0,3 % mazumtirdzniecības uzņēmējiem ar lielāku apgrozījumu).

(22) Komisijas dienesti 2015. gada 7. oktobra vēstulē informēja Ungāriju, ka, lai gan jaunajā priekšlikumā nodevas likmju atšķirība samazinās, piedāvātā jaunā nodeva vienalga būtu progresīva, un tas būtu problemātiski no valsts atbalsta viedokļa, ja to nepamatotu ar pārbaudes nodevas sistēmas pamatprincipiem.

(23) Ungārija 2015. gada 7. oktobra vēstulē nosūtīja papildu informāciju un datus ar mērķi pamatot divējādo progresīvās nodevas sistēmu, balstoties uz nozīmīgāko tirgus dalībnieku un citu komercvienību uzraudzības izmaksām. Konkrētāk, Ungārija apgalvoja, ka nozīmīgākajiem dalībniekiem ir sarežģīta struktūra, kurai nepieciešama sarežģītāka kontrole un daudz vairāk resursu no iestādes, kas veic šo kontroli.

(24) Pēc Ungārijas lūguma saņemt atsauksmes par 2015. gada 16. septembra vēstulē minēto priekšlikumu un par 2015. gada 7. oktobrī sniegto papildu informāciju Komisijas dienesti 2016. gada 17. marta vēstulē informēja Ungāriju, ka sniegtie dati neapliecina to, ka kontroles izmaksas kā apgrozījuma proporcionāla daļa palielinās tāpat kā nodevas likmes. Konkrētāk, Komisijas dienesti apstiprināja viedokli, ka sniegtie skaitliskie dati neapliecina, ka to uzņēmumu pārbaudes izmaksas, kuriem piemērojamā likme ir 0,3 %, trīs reizes pārsniedz (attiecībā uz katru kontrolētā apgrozījuma forintu) to uzņēmumu pārbaudes izmaksas, kuriem piemērojamā likme ir 0,1 %. Tādējādi būtu jāuzskata, ka progresīvā divu nodevu sistēma nodrošina selektīvu priekšrocību uzņēmumiem, kuri ietilpst kategorijā ar mazāko likmi.

(25) Visbeidzot, Ungārija neiesniedza Ungārijas parlamentam šo tiesību akta priekšlikumu ar mērķi grozīt 2008. gada Likumu Nr. XLVI par pārtikas apriti un tās oficiālo uzraudzību.

3.4. **Ieinteresēto personu izteiktās piezīmes**

(26) Komisija saņēma piezīmes no vienas ieinteresētās personas. Šī ieinteresētā persona darbojas Ungārijas tirgū un piekrīt Komisijas novērtējumam lēmumā par procedūras sākšanu. Šī ieinteresētā persona apgalvo, ka pasākums ticis izstrādāts, lai īpaši pievērstos ārvalstu uzņēmumiem, un uzskata, ka tas ir iespējams Ungārijas mazumtirdzniecības tirgus struktūras dēļ. Saskaņā ar šīs personas teikto ārvalstu uzņēmumi Ungārijas mazumtirdzniecības sektorā darbojas kā filiāles vai meitasuzņēmumi, un tas palielina to (konsolidētā) apgrozījuma līmeni. Turpretim Ungārijas uzņēmumi ir organizēti franšīzes sistēmā, proti, katru atsevišķu veikalu vai noteiktu to skaitu vada cita

juridiskā persona, kas neietilpst franšīzes devēja korporatīvajā struktūrā vai grupā. Saskaņā ar ieinteresētās personas sniegtajiem aprēķiniem ārvalstu mazumtirgotāju (korporatīvo grupu) kopējā tirgus daļa Ungārijā pašreiz ir aptuveni 50 %, taču tie sedz aptuveni 95 % pārbaudes nodevas apjoma, bet Ungārijas mazumtirgotāji parasti ietilpst 0 % vai 0,1 % nodevas kategorijā saskaņā ar Pārtikas aprites likuma 47./B pantu.

(27) Citiem vārdiem sakot, Ungārijas pārtikas mazumtirgotāji franšīzes sistēmas organizācijas dēļ automātiski ietilpst zemākās nodevas kategorijās (0 % vai 0,1 % likme), bet ārvalstu ES mātesuzņēmumu filiālēm/meitasuzņēmumiem, kas nav organizēti atbilstoši franšīzes sistēmai, parasti piemēro augstas nodevas. Tādējādi saskaņā ar ieinteresētās personas teikto pārtikas aprites pārbaudes nodeva sniedz selektīvu priekšrocību gan mazākiem uzņēmumiem, gan uzņēmumiem, kas darbojas mazumtirdzniecībā un nav organizēti filiālēs, t. i., Ungārijas uzņēmumiem attiecībā pret ārvalstu īpašniekiem piederošiem uzņēmumiem.

3.5. **Ungārijas piezīmes par ieinteresēto personu piezīmēm**

(28) Komisija nav saņēmusi atbildi no Ungārijas par vienīgās ieinteresētās personas piezīmēm, kas tai tika nosūtītas 2015. gada 13. oktobra vēstulē.

4. **ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS**

(29) Komisija attiecina tās novērtējumu šajā lēmumā tikai uz Pārtikas aprites likuma 2014. gada grozījuma noteikumiem, konkrētāk, uz grozīto noteikumu, ar ko paredz progresīvas nodevas sistēmu (likmes un apgrozījuma kategorijas) veikaliem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces Ungārijā, kā minēts iepriekš 10. apsvērumā.

4.1. **Valsts atbalsta pastāvēšana Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē**

(30) Līguma 107. panta 1. punktā teikts: "Ja vien Līgumi neparedz ko citu, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm."

(31) Pasākuma klasificēšanai par atbalstu šā noteikuma izpratnē tādējādi nepieciešams izpildīt turpmāk minētos kopīgos nosacījumus: i) pasākums ir attiecināms uz valsti un finansēts ar valsts līdzekļiem; ii) tas piešķir atbalsta saņēmējam priekšrocību; iii) piešķirtā priekšrocība ir selektīva; iv) šis atbalsts rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus un iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.

4.1.1. *Valsts līdzekļi un attiecināmība uz valsti*

(32) Lai pasākumu uzskatītu par valsts atbalstu, tas jāfinansē ar valsts līdzekļiem un tam jābūt attiecināmam uz dalībvalsti.

(33) Tā kā pasākums izstrādāts Ungārijas parlamenta likuma rezultātā, tas ir skaidri attiecināms uz Ungārijas valsti. Ungārijas argumentu – ņemot vērā, ka nodevas juridiskais pamats ir Regula (EK) Nr. 882/2004, nodevu nevar attiecināt uz Ungārijas valsti – nevar pieņemt.

(34) Savienības tiesas iepriekš norādījušas, ka tādas dalībvalsts pieņemts atbrīvojums no nodokļa, kas īsteno Savienības direktīvu saskaņā ar Līgumā ietvertajiem pienākumiem, nav attiecināms uz dalībvalsti, bet tā pamatā ir Savienības tiesību akts, tādējādi tas nav uzskatāms par valsts atbalstu ([9]). Tomēr Regulā (EK) Nr. 882/2004 paredz vispārīgus pienākumus dalībvalstīm un nepiemēro pienākumu noteikt progresīvu nodevu, balstoties uz apgrozījumu, kontroles veikšanai, tādēļ 2014. gada grozījumu nevar uzskatīt par radušos no Savienības tiesību akta. Regulas (EK) Nr. 882/2004 26. pants paredz: "Dalībvalstis nodrošina to, ka ir pieejami pietiekami finanšu resursi, lai vajadzīgo personālu un pārējos oficiālās kontroles resursus apgādātu ar visiem vajadzīgajiem līdzekļiem, tostarp

([9]) Lieta T-351/02, *Deutsche Bahn*/Komisija, EU:T:2006:104, 102. punkts.

izmantojot vispārējo nodokļu politiku vai paredzot nodevas vai maksas." Regulas 27. panta 1. punkts paredz: "Dalībvalstis var iekasēt nodevas vai maksas, lai segtu ar oficiālo kontroli saistītos izdevumus." Tādējādi katras dalībvalsts pienākums ir noteikt nodevas apjomu minēto tiesību aktu ietvaros, jo īpaši saskaņā ar minēto 27. pantu. Tādēļ jebkurš lēmums, kas pieņemts šajā kontekstā, ir attiecināms uz Ungārijas valsti.

(35) Attiecībā uz pasākuma finansēšanu ar valsts līdzekļiem, ja pasākuma rezultātā valsts atsakās no ienākumiem, kurus tā citādi iekasētu no uzņēmuma parastos apstākļos, šis nosacījums arī uzskatāms par izpildītu ([10]). Pašreizējā gadījumā Ungārijas valsts atsakās no līdzekļiem, ko tā citādi iekasētu no tādu veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces un kuriem ir zemāks apgrozījuma līmenis (tādējādi tie uzskatāmi par mazākiem uzņēmumiem), ja tiem piemērota tāda pati pārbaudes nodeva kā to veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces un kuriem ir augsts apgrozījuma līmenis.

4.1.2. *Priekšrocība*

(36) Saskaņā ar Savienības tiesu judikatūru jēdziens "atbalsts" ietver ne tikai pozitīvus ieguvumus, bet arī pasākumus, kas dažādos veidos samazina izmaksas, kuras parasti iekļauj uzņēmuma budžetā ([11]). Lai gan pasākums, kas ietver nodokļa vai nodevas samazināšanu, neietver valsts līdzekļu pozitīvu nodošanu, tas rada priekšrocību, jo uzņēmumi, uz kuriem tas attiecas, ir labvēlīgākā finansiālā situācijā nekā citi nodokļu maksātāji, un rezultātā valsts zaudē ienākumus ([12]). Priekšrocību var piešķirt, dažādos veidos samazinot uzņēmuma nodokļu slogu, jo īpaši samazinot piemērojamo nodokļu likmi, nodokļu bāzi vai maksājamā nodokļa apjomu ([13]).

(37) Pārtikas aprites likuma 2014. gada grozījums paredz progresīvas nodevas sistēmu, kas piemērojama tādu veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces, atkarībā no kategorijas, kurā ietilpst šo uzņēmumu apgrozījums. Nodevas progresivitātes dēļ par veikala apgrozījumu iekasētās nodevas vidējā procentuālā daļa palielinās, kad palielinās veikala apgrozījums, sasniedzot nākamo augstāko kategoriju. Rezultātā uzņēmumiem ar mazu apgrozījumu (mazākiem uzņēmumiem) piemēro vidēji ievērojami zemāku nodevu nekā uzņēmumiem ar lielu apgrozījumu (lielākiem uzņēmumiem). Tā kā uzņēmumiem ar mazu apgrozījumu salīdzinājumā ar uzņēmumiem ar lielu apgrozījumu vidēji jāmaksā ievērojami zemāka nodeva, tas mazina to izdevumus, kā arī rada priekšrocību par labu mazākiem uzņēmumiem attiecībā pret lielākiem uzņēmumiem Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

4.1.3. *Selektivitāte*

(38) Pasākums ir selektīvs, ja tā ietvaros priekšroka ir konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē.

(39) Attiecībā uz fiskālām shēmām Eiropas Savienības Tiesa ir noteikusi, ka pasākuma selektivitāte būtībā jāvērtē ar analīzi trīs posmos ([14]). Pirmkārt, nosaka dalībvalstī piemērojamo parasto vai normālo nodokļu režīmu: "atsauces sistēmu". Otrkārt, būtu jānosaka, vai ar konkrēto pasākumu tiek izdarīta atkāpe no minētās sistēmas tādā ziņā, ka tas paredz atšķirīgu attieksmi pret ekonomikas dalībniekiem, kuri, ņemot vērā sistēmas mērķus, atrodas salīdzināmā faktiskajā un tiesiskajā situācijā. Ja ar konkrēto pasākumu netiek izdarīta atkāpe no atsauces sistēmas, pasākums nav selektīvs. Pretējā gadījumā (tātad, ja pasākums *prima facie* ir selektīvs) analīzes trešajā posmā

([10]) Lieta C-83/98 P, *Francija/Ladbroke Racing Ltd* un Komisija, EU:C:2000:248, 48.–51. punkts. Arī pasākumu, kas pieļauj atbrīvojumu no nodokļa vai parasti veicamo maksājumu atlikšanu konkrētos uzņēmumos, var tikt uzskatīts par valsts atbalstu, skatīt apvienotās lietas C-78/08–C-80/08. *Paint Graphos* un citi, EU:C:2011:550, 46. punkts.

([11]) Lieta C-143/99, *Adria-Wien Pipeline*, EU:C:2001:598, 38. punkts.

([12]) Apvienotās lietas C-393/04 un C-41/05, *Air Liquide Industries Belgium*, EU:C:2006:403, 30. punkts, kā arī lieta C-387/92, *Banco Exterior de Espana*, EU:C:1994:100, 14. punkts.

([13]) Sk. lietu C-66/02, Itālija/Komisija, EU:C:2005:768, 78. punkts; lietu C-222/04, *Cassa di Risparmio di Firenze* un citi, EU:C:2006:8, 132. punkts; lietu C-522/13, *Ministerio de Defensa* un *Navantia*, EU:C:2014:2262, 21.–31. punkts. Sk. arī Komisijas paziņojuma par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu pasākumiem, kas saistīti ar tiešajiem nodokļiem uzņēmējdarbībai, 9. punktu (OV C 384, 10.12.1998., 3. lpp.).

([14]) Skatīt, piemēram, lietu C-279/08 P, Komisija/Nīderlande (*NOx*) (2011), EU:C:2011:551; lietu C-143/99, *Adria-Wien Pipeline*, EU:C:2001:598; apvienotās lietas C-78/08–C-80/08, *Paint Graphos* un citi, EU:C:2011:550; lietu C-308/01, *GIL Insurance*, EU:C:2004:252.

jānosaka, vai šo atkāpes pasākumu var pamatot ar (atsauces) nodokļu sistēmas veidu vai vispārējo struktūru ([15]). Ja sistēmas veids vai vispārējā struktūra pamato *prima facie* selektīvu pasākumu, tas netiks uzskatīts par selektīvu un tādējādi Līguma 107. panta 1. punkts uz to neattieksies.

a) *Atsauces sistēma*

(40) Šajā gadījumā Komisija par atsauces sistēmu uzskata to pārtikas aprites uzņēmumu pārbaudes nodevu, kas darbojas Ungārijā ([16]). Komisija neuzskata, ka ar 2014. gada grozījumu ieviestā progresīvās nodevas sistēma var būt atsauces sistēmas daļa.

(41) Kā Eiropas Savienības Tiesa noteikusi ([17]), vienmēr nav pietiekami selektivitātes analīzi saistīt tikai ar to, vai pasākums neatbilst atsauces sistēmai, kā noteikusi dalībvalsts. Nepieciešams arī izvērtēt, vai minētās sistēmas robežas dalībvalsts noteikusi konsekventi vai arī nepārprotami patvaļīgi vai subjektīvi, lai dotu priekšroku konkrētiem uzņēmumiem. Citādi tā vietā, lai paredzētu tādus vispārējus noteikumus visiem uzņēmumiem, no kuriem izdarīta atkāpe attiecībā uz konkrētiem uzņēmumiem, dalībvalsts varētu sasniegt tādu pašu rezultātu, izvairoties no valsts atbalsta noteikumiem, pielāgojot un apvienojot noteikumus tā, ka to piemērošana dažādiem uzņēmumiem rada atšķirīgu slogu ([18]). Īpaši svarīgi saistībā ar to ir atcerēties, ka Eiropas Savienības Tiesas spriedumos pastāvīgi atspoguļots, ka Līguma 107. panta 1. punktā neizšķir valsts intervences pasākumus pēc to iemesla vai mērķiem, bet nosaka tos saistībā ar ietekmi un tādējādi neatkarīgi no izmantotajām metodēm ([19]).

(42) Tā kā vienotas nodevas piemērošana pārtikas apritē iesaistīto uzņēmēju apgrozījumam ir atbilstošs līdzeklis tādu izmaksu segšanai, kas rodas valstij saistībā ar pārbaudes pasākumiem, atbilstoši Regulai (EK) Nr. 882/2004, šķiet, ka ar Pārtikas aprites likuma 2014. gada grozījumu ieviesto progresīvās nodevas sistēmu Ungārija ar nodomu izstrādājusi, lai dotu priekšroku konkrētiem uzņēmumiem. Pirms 2014. gada grozījuma visiem uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas apritē, tostarp veikaliem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces, bija jāmaksā nodeva saistībā ar to apgrozījumu pēc vienotas likmes 0,1 % apmērā. Ar 2014. gada grozījumu ieviestās progresīvās nodevas sistēmas ietvaros to veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces, var piemērot astoņas dažādas nodevas likmes no 0 % līdz 6 % (likmi progresīvi palielinot) atkarībā no kategorijas, kurā ietilpst to apgrozījums. Tādējādi 2014. gada grozījuma rezultātā uz uzņēmumiem, kam piemērojama nodeva, attiecas atšķirīgas vidējās likmes atkarībā no to darbības veida (vai tie vada veikalus, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces) un apgrozījuma līmeņa (vai tas pārsniedz ar minēto grozījumu noteiktos robežlīmeņus).

(43) Tā kā katram uzņēmumam ir atšķirīga likme, Komisija nespēj noteikt vienu atsevišķu atsauces likmi attiecībā uz nodevām atbilstoši 2014. gada grozījumam. Ungārija arī nenorādīja konkrētu likmi kā atsauces likmi vai "normālo" likmi, kā arī neizskaidroja, kādēļ augstāka likme būtu pamatota izņēmuma gadījumos tādu veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces un kuriem ir liels apgrozījums, ne arī kādēļ zemākas likmes būtu jāpiemēro konkrētu kategoriju uzņēmējiem vai to veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces un kuriem ir mazāks apgrozījums.

(44) Tādējādi 2014. gada grozījuma sekas ir šādas: dažādi uzņēmumi maksā atšķirīgas nodevas (kas izteiktas kā to kopēja gada apgrozījuma proporcionālā daļa) atkarībā no to darbības un, tā kā uzņēmuma gūtā apgrozījuma apjoms zināmā mērā ir saistīts ar šā uzņēmuma lielumu, arī atkarībā no to lieluma. Tomēr pārtikas pārbaudes nodevas mērķis ir finansēt ar veselību un nekaitīgumu saistītas pārtikas pārbaudes pārtikas aprites dažādos posmos, un progresīvās nodevas sistēma ar likmēm no 0 % līdz 6 % neatspoguļo saistību starp to pārbaužu izmaksām, kas veiktas tādu uzņēmumu telpās, kurus aptver pasākums, un to apgrozījumu.

(45) Ņemot vērā šo mērķi, Komisija uzskata, ka visi uzņēmēji, kas iesaistīti pārtikas apritē, kopumā un jo īpaši visi to veikalu īpašnieki, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces, atrodas salīdzināmā tiesiskajā un faktiskajā situācijā neatkarīgi no to darbības vai apgrozījuma līmeņa, un Ungārija nav sniegusi pārliecinošu pamatojumu minēto uzņēmumu veidu diskriminācijai, kad jāiekasē pārtikas aprites pārbaudes nodeva. Saistībā ar to Komisija atsaucas uz turpmāk minēto 52.–57. apsvērumu. Tādējādi Ungārija ar nodomu ir izstrādājusi pārtikas aprites pārbaudes

([15]) Komisijas Paziņojums par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu pasākumiem, kas saistīti ar tiešajiem nodokļiem uzņēmējdarbībai (OV C 384, 10.12.1998., 3. lpp.).
([16]) Skatīt iepriekš 4. zemsvītras piezīmi.
([17]) Apvienotās lietas C-106/09 P un C-107/09 P, Komisija un Spānija/Gibraltāra un Apvienotās Karalistes valdība, EU:C:2011:732.
([18]) Turpat, 92. punkts.
([19]) Lieta C-487/06 P, *British Aggregates*/Komisija, EU:C:2008:757, 85. un 89. punkts un minētā judikatūra, kā arī lieta C-279/08 P, Komisija/Nīderlande (*NOx*), EU:C:2011:551, 51. punkts.

nodevu tā, lai patvaļīgi dotu priekšroku konkrētiem uzņēmumiem, proti, tādu veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces un kuriem ir mazāks apgrozījums (maziem uzņēmumiem), un radītu neizdevīgāku stāvokli citiem, proti, lielākiem uzņēmumiem, kuri parasti pieder ārvalstu īpašniekiem ([20]).

(46) Tādējādi atsauces sistēma ir selektīva, jo tā nav pamatota, ņemot vērā pārtikas pārbaudes nodevas mērķi, proti, finansēt ar veselību un nekaitīgumu saistītās pārtikas pārbaudes dažādos pārtikas aprites posmos. Rezultātā šajā gadījumā piemērotā atsauces sistēma ir pārbaudes nodevas piemērošana pārtikas aprites uzņēmumiem, kas darbojas Ungārijā, balstoties uz to apgrozījumu, minētajā sistēmā neietverot progresīvās nodevas sistēmu.

b) *Atkāpe no atsauces sistēmas*

(47) Otrkārt, nepieciešams noteikt, vai pasākums ir atkāpe no atsauces sistēmas, lai dotu priekšroku konkrētiem uzņēmumiem, kas ir līdzīgā faktiskajā un tiesiskajā situācijā, ņemot vērā atsauces sistēmas reālo mērķi.

(48) Kā skaidrots 44. apsvērumā, pārtikas pārbaudes nodevas reālais mērķis ir finansēt ar veselību un nekaitīgumu saistītās pārtikas pārbaudes dažādos pārtikas aprites posmos Ungārijā. Kā turpmāk skaidrots minētajā apsvērumā, visiem uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas apritē, kopumā un jo īpaši visiem to veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces, būtu jābūt salīdzināmā tiesiskajā un faktiskajā situācijā neatkarīgi no to darbības vai apgrozījuma līmeņa, ņemot vērā minēto mērķi.

(49) Kā skaidrots 37. apsvērumā, progresīvās nodevas sistēmas, kas saskaņā ar 2014. gada grozījumu attiecas tikai uz tādu veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces, rezultātā uzņēmumiem ar lielu apgrozījumu piemēro ievērojami lielākas maksimālās pārbaudes nodevas un ievērojami lielākas vidējās pārbaudes nodevas likmes salīdzinājumā ar tādu veikalu īpašniekiem, kuriem ir mazāks apgrozījums, un citiem uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas apritē. Citiem vārdiem sakot, ar 2014. gada grozījumu ieviestā progresīvās nodevas sistēma izšķir uzņēmumus, kas ir salīdzināmā faktiskajā un tiesiskajā situācijā attiecībā uz pārtikas pārbaudes nodevas mērķi, balstoties uz to darbību un lielumu.

(50) Komisija jo īpaši norāda, ka ar Pārtikas aprites likuma 2014. gada grozījumu paredzētās nodevas likmes un kategorijas, uz kurām tās attiecas, izraisa nodevas pieaugumu uzņēmumiem, kam tā piemērojama, atkarībā no konkrētu darbību apgrozījuma un arī to lieluma. Uzņēmumiem, kuru apgrozījums pārsniedz HUF 500 miljonus, bet nepārsniedz HUF 50 miljardus, maksimālā nodevas likme ir 0,1 %. Attiecībā uz uzņēmumiem, kas pārdod ātras aprites patēriņa preces, no kurām gūst apgrozījumu, kas pārsniedz HUF 300 miljardus, šo maksimālo likmi reizina ar 60, sasniedzot 6 %. Šīs maksimālās nodevas likmes pieauguma sekas ir šādas: veikalam, kura apgrozījums ietilpst augstākajā kategorijā, nodevas vidējais līmenis ir ievērojami lielāks nekā tas, kas piemērojams uzņēmumiem ar mazāku apgrozījumu (mazākiem uzņēmumiem).

(51) Tādējādi ar 2014. gada grozījumu ieviestā progresīvo likmju sistēma ir atkāpe no atsauces sistēmas un tā ietver pārbaudes nodevas piemērošanu uzņēmumiem, kas iesaistīti pārtikas apritē un darbojas Ungārijā, priekšroku dodot tādu veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces un kuriem ir mazāks apgrozījums (mazākiem uzņēmumiem). Tādējādi Komisija uzskata strīdīgo pasākumu par *prima facie* selektīvu.

c) *Pamatojums*

(52) Pasākums, kas uzskatāms par atkāpi no atsauces sistēmas, nav selektīvs, ja to pamato ar minētās sistēmas veidu vai vispārējo struktūru. Šis ir gadījums, kad selektivitāte ir tādu raksturīgu mehānismu rezultāts, kas nepieciešami sistēmas darbībai un efektivitātei ([21]). Tādēļ dalībvalstis nevar paļauties uz ārējās politikas mērķiem, piemēram,

([20]) Apvienotās lietas C-106/09 P un C-107/09 P, Komisija un Spānija/Gibraltāra un Apvienotās Karalistes valdība, EU:C:2011:732. Skatīt arī līdzīgu lietu, proti, lietu C-385/12, *Hervis Sport- és Divatkereskedelmi Kft.*, EU:C:2014:47, kurā Eiropas Savienības Tiesa lēma: "LESD 49. un 54. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds dalībvalsts tiesību akts par apgrozījuma nodokli mazumtirdzniecībai veikalā, kurā paredzēts pienākums nodokļa maksātājiem, kas ir "saistītie uzņēmumi" sabiedrību grupas ietvaros šī tiesību akta izpratnē, nolūkā piemērot ļoti progresīvu nodokļa likmi, saskaitīt to apgrozījumu summas un pēc tam šādi aprēķināto nodokļu summu sadalīt starp tiem atbilstoši to reālā apgrozījuma proporcijai, jo nodokļa maksātāji, kas ietilpst speciālā nodokļa visaugstākās likmes līmenī vairumā gadījumu ir "saistīti" ar sabiedrībām, kuru juridiskā adrese ir citā dalībvalstī, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai."

([21]) Skatīt, piemēram, apvienotās lietas C-78/08–C-80/08, *Paint Graphos* un citi, EU:C:2011:550, 69. punkts.

reģionālās, vides vai rūpniecības politikas mērķiem, lai pamatotu atšķirīgo attieksmi pret uzņēmumiem konkrēta režīma ietvaros. Dalībvalstij, t. i., Ungārijas iestādēm, jānodrošina pamatojums.

(53) Ungārijas iestādes ir apgalvojušas, ka atkāpes mērķis ir nodrošināt, ka pārbaudes nodevas likme ir samērīgāka ar iestādes resursiem, kas nepieciešami nozīmīgu tirgus dalībnieku pārbaudei (piem., sertifikāti, ar IT un kvalitātes nodrošināšanas sistēmām īstenotai pārbaudei nepieciešamais laiks, uzņēmuma darba vietu skaits, ekspertu izmantošana un mehānisko transportlīdzekļu izmaksas). Pēc Ungārijas iestāžu domām, uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas apritē un kam ir lielāks apgrozījums vai kas rada lielāku risku saistībā ar lielāko apkalpoto klientu skaitu, jāsniedz lielāks ieguldījums pārtikas aprites pārbaudes finansēšanā.

(54) Komisija uzskata, ka progresīvās nodevas saistībā ar apgrozījumu var pamatot tikai tad, ja nodevas konkrētajam mērķim nepieciešamas šādas progresīvās likmes, t. i., ja izmaksas, kuras nodevai būtu jāaptver, vai negatīvās sekas pasākumam, uz kuru nodevai jābūt vērstai, arī palielinās saistībā ar apgrozījumu (un palielinās vairāk nekā samērīgi ([22])). Tā kā ar mazumtirdzniecības aprites uzraudzības nodevu vajadzētu finansēt ar veselību un nekaitīgumu saistītās pārtikas pārbaudes dažādos pārtikas aprites posmos, Komisija nav konstatējusi iemeslu, kādēļ šādas kontroles izmaksām būtu jāpalielinās vairāk nekā samērīgi saistībā ar lielāku uzņēmumu apgrozījumu.

(55) Piemēram, Ungārija nav sniegusi pierādījumus, lai paskaidrotu, kādēļ tāda mazumtirdzniecības veikala īpašnieks, kuram ir būtisks apgrozījums un kurā pārdod, piemēram, paciņu cukura, radītu 60 reizes lielāku apdraudējumu vai 60 reizes lielākas garantijas kontroles izmaksas salīdzinājumā ar tāda maza lielveikala īpašnieku, kuram ir mazs apgrozījums un kurā pārdod tādu pašu paciņu cukura. Lai gan apgrozījums, kas gūts, pārdodot tādu pašu paciņu cukura, ir līdzīgs abiem uzņēmumiem, nodeva par katru tā apgrozījuma forintu, kas gūts, pārdodot šo paciņu, mazā lielveikala īpašniekam patiešām ir 60 reizes zemāka.

(56) Komisija arī norāda, ka Ungārijas pieņemto pamatojumu, ka uzņēmējiem, kuri iesaistīti pārtikas apritē un kuriem ir lielāks apgrozījums, jāsniedz lielāks ieguldījums pārtikas aprites pārbaudes finansēšanā, apdraud tas, ka veikalam, kurā pārdod ātras aprites patēriņa preces un kuram ir lielāks apgrozījums, piemēros augstākas likmes saistībā ar šo apgrozījumu nekā uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas apritē, kas nepārdod ātras aprites patēriņa preces un kas gūst tādu pašu apgrozījumu, taču tiem joprojām piemēro vienotu likmi 0,1 % apmērā.

(57) Tādējādi Komisija neuzskata, ka pasākums ir pamatots saskaņā ar atsauces sistēmas veidu un vispārējo struktūru. Tādējādi jāuzskata, ka ar pasākumu piešķir selektīvu priekšrocību uzņēmumiem, kas vada veikalus, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces, un gūst mazāku apgrozījumu (mazākiem uzņēmumiem).

4.1.4. *Konkurences izkropļojumi un ietekme uz Savienības iekšējo tirdzniecību*

(58) Saskaņā ar Līguma 107. panta 1. punktu noteikts, ka, ja pasākums rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus un iespaido Savienības iekšējo tirdzniecību, tas uzskatāms par valsts atbalstu. Pasākums attiecas uz uzņēmumiem, kuri gūst apgrozījumu no konkrētiem ar pārtikas apriti saistītiem pasākumiem un pārdod ātras aprites patēriņa preces Ungārijas tirgū, ietverot uzņēmējus no citām dalībvalstīm. Tirgu, kuru apkalpo uzņēmumi, kas pārdod ātras aprites patēriņa preces, gan Ungārijā, gan citās dalībvalstīs raksturo tādu uzņēmēju klātbūtne no citām dalībvalstīm, kuri efektīvi darbojas (vai varētu attīstīt savu darbību) starptautiskā mērogā. Ar apgrozījumu saistītās nodevas progresivitātes dēļ būtiska priekšroka varētu būt dažiem šādiem uzņēmējiem, kaitējot citiem un stiprinot viņu pozīcijas gan Ungārijas tirgū, gan Eiropas tirgū kopumā. Tādējādi pasākums ietekmē tādu uzņēmumu konkurētspēju, kuriem piemērojama progresīvā nodeva, rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus un iespaido Savienības iekšējo tirdzniecību.

4.1.5. *Secinājumi*

(59) Tā kā visi Līguma 107. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi ir izpildīti, Komisija uzskata, ka Pārtikas aprites likuma 2014. gada grozījums, ar ko paredz progresīvu nodevas likmju sistēmu uzņēmumiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces, uzskatāms par valsts atbalstu šā noteikuma izpratnē.

([22]) Ar vienotas likmes nodevu patiešām jau piemēro lielāku nodevu veikaliem ar lielāku apgrozījumu.

4.2. **Atbalsta saderība ar iekšējo tirgu**

(60) Valsts atbalstu uzskata par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja tas ietilpst kādā no Līguma 107. panta 2. punktā minētajām kategorijām ([23]), un var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja Komisija konstatē, ka tas ietilpst kādā no Līguma 107. panta 3. punktā minētajām kategorijām ([24]). Tomēr dalībvalsts, kas piešķir atbalstu, uzņemas sniegt pierādījumus tam, ka tās piešķirtais valsts atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 2. vai 3. punktu ([25]).

(61) Komisija norāda, ka Ungārijas iestādes nav sniegušas argumentus, kas pamatotu, kādēļ Pārtikas aprites likuma 2014. gada grozījums būtu saderīgs ar iekšējo tirgu. Ungārija neizteica piezīmes par lēmumā par procedūras sākšanu paustajām bažām attiecībā uz pasākuma saderību un nereaģēja uz trešās personas izteiktajām piezīmēm par saderību ([26]). Komisija uzskata, ka nevar piemērot nevienu no iepriekš minētajos noteikumos iekļautajiem izņēmumiem, jo pasākuma mērķis nav sasniegt kādu no šajos noteikumos minētajiem mērķiem. Tādējādi pasākumu nevar pasludināt par saderīgu ar iekšējo tirgu.

(62) Komisija arī atgādina, ka tā nevar pasludināt par saderīgu valsts atbalsta pasākumu, ar kuru pārkāpj citus Savienības tiesību aktu noteikumus, piemēram, ar Līgumu noteiktās pamatbrīvības vai Savienības regulu un direktīvu noteikumus. Tādējādi Komisijas paustās bažas lēmumā par procedūras sākšanu saistībā ar to, ka pasākums galvenokārt vērsts uz ārvalstu uzņēmumiem, kas varēja ietvert Līguma 49. panta, ar kuru paredz pamatbrīvību veikt uzņēmējdarbību, pārkāpumu, nav pamatotas. Ungārija neizteica piezīmes par iespējamo Līguma 49. panta pārkāpumu vai ieinteresētās trešās personas piezīmēm saistībā ar to.

(63) Ungārija apgalvoja, ka Regula (EK) Nr. 882/2004 ir pārtikas aprites pārbaudes nodevas juridiskais pamats saskaņā ar 2014. gada grozījumu. Tomēr, balstoties uz Ungārijas iestāžu sniegto informāciju ([27]), Komisija nepiekrīt, ka pasākums saskaņā ar 2014. gada grozījumu atbilst Regulai (EK) Nr. 882/2004, turpmāk minēto četru iemeslu dēļ.

(64) Pirmkārt, balstoties uz Ungārijas sniegto informāciju, nav noteikts, ka pārbaudes nodeva saskaņā ar 2014. gada grozījumu tika aprēķināta atbilstoši Regulā (EK) Nr. 882/2004 paredzētajiem nodevas aprēķināšanas kritērijiem; tā arī nepārsniedza kompetentās iestādes oficiālās kontroles veikšanas kopējās izmaksas, kā nepārprotami prasīts minētās regulas 27. panta 4. punkta a) apakšpunktā.

(65) Otrkārt, izmaksas, kas tika ņemtas vērā, kad tika noteikta pārbaudes nodevas aprēķināšanas metode, neatbilst 27. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētajām, ja tas skatīts kopā ar Regulas (EK) Nr. 882/2004 VI pielikumu. Konkrētāk, lai gan pielikumā minēts, ka izmaksas, kas jāņem vērā nodevu aprēķināšanā, var ietvert tās, kuras saistītas ar oficiālo kontroli veicošiem darbiniekiem, Ungārijas iestādes ir informējušas Komisiju, ka iekasētā pārbaudes nodeva aptver arī (plašākas) izmaksas, kas izriet no darbinieku algu plašākās kategorijas ([28]).

(66) Treškārt, lai gan Ungārijas iestādēm ir tiesības iekasēt nodevas pēc vienotas likmes saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 882/2004 27. panta 4. punkta b) apakšpunktu, tās nav nodrošinājušas pārliecinošu pamatojumu pārbaudes nodevas un tās elementu (nodevas intervālu un likmju) progresivitātei. Konkrētāk, Ungārija nav sniegusi nekādus pierādījumus tam, ka progresīvo likmju sistēma (likmes un apgrozījumu kategorijas), kas piemērojama tādu veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces, atbilst līdzīgai progresīvai tendencei, kas novērota Valsts pārtikas aprites nekaitīguma biroja izmaksās par minēto uzņēmumu pārbaudi.

([23]) Līguma 107. panta 2. punktā minētie izņēmumi attiecas uz turpmāk minēto: a) sociāls atbalsts, ko piešķir individuāliem patērētājiem; b) atbalsts, ko sniedz, lai novērstu kaitējumu, ko nodarījušas dabas katastrofas vai ārkārtēji notikumi; c) atbalsts, ko sniedz dažiem Vācijas Federatīvās Republikas apvidiem.

([24]) Līguma 107. panta 3. punktā minētie izņēmumi attiecas uz turpmāk minēto: a) atbalsts, kas veicina attīstību konkrētos apgabalos; b) atbalsts, kas paredzēts konkrētiem svarīgiem projektiem visas Eiropas interesēs vai novērš nopietnus traucējumus kādas dalībvalsts tautsaimniecībā; c) atbalsts, kas attīsta konkrētas saimnieciskās darbības vai tautsaimniecības jomas; d) atbalsts, kas veicina kultūru un kultūras mantojuma saglabāšanu; e) atbalsts, kas noteikts ar Padomes lēmumu.

([25]) Lieta T-68/03, *Olympiaki Aeroporia Ypiresies*/Komisija, EU:T:2007:253, 34. punkts.

([26]) Kā norādīts 4. apsvērumā, šīs piezīmes tika nosūtītas Ungārijai 2015. gada 13. oktobrī, lai tā varētu izteikt savas piezīmes.

([27]) Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorātam sniegtā informācija attiecīgi 2015. gada 26. februāra vēstulē (Ares(2015) 835210) un 2015. gada 19. maija vēstulē (Ares(2015)2083309).

([28]) Sk. Ungārijas iestāžu 2015. gada 7. oktobra vēstuli Komisijas dienestiem.

(67) Visbeidzot, lai gan progresīvās likmes saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 882/2004 esot pamatotas ar vajadzību ieviest nodevu, kas ir samērīga lielākajiem administratīvajiem resursiem, kuri kompetentajām iestādēm jāiegūst, lai kontrolētu nozīmīgākos tirgus dalībniekus, Komisija nesaskata, kā, ņemot vērā oficiālās kontroles veidu, lielu mazumtirgotāju vairāku tirdzniecības vietu kontrole var būt vēl dārgāka vai sarežģītāka nekā franšīzes uzņēmēju vairāku tirdzniecības vietu kontrole (kurai tomēr piemēro ievērojami mazākas pārbaudes nodevas, jo katras tirdzniecības vietas atsevišķais apgrozījums ir daudz mazāks).

(68) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija neuzskata, ka nodokļu režīma atšķirības pasākuma ietvaros ir nepieciešamas un samērīgas, ņemot vērā mērķi izpildīt Regulā (EK) Nr. 882/2004 paredzētos pienākumus.

4.3. **Grozītais Likums par pārtikas aprites pārbaudes nodevu**

(69) Kā norādīts 3.2. iedaļā, pārtikas aprites pārbaudes nodevai saskaņā ar 2015. gada 17. novembra grozījumiem vairs nepiemēro progresīvas likmes. Ar 2015. gada Likumu Nr. CLXXXII, ar ko groza 2008. gada Likumu Nr. XLVI par pārtikas apriti un tās oficiālo uzraudzību, tā vietā paredz vienotu likmi 0,1 % apmērā visiem uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas apritē. Nodevas progresīvās sistēmas likvidēšana kliedē bažas, kas saistītas ar valsts atbalstu un kas lēmumā par procedūras sākšanu paustas attiecībā uz šo progresīvo sistēmu.

4.4. **Atbalsta atgūšana**

(70) Komisija nav paziņojusi vai pasludinājusi, ka 2014. gada grozījums ir saderīgs ar iekšējo tirgu. Tā kā 2014. gada grozījums uzskatāms par tādu valsts atbalstu Līguma 107. panta 1. punkta izpratnē un jaunu atbalstu Padomes Regulas (ES) 2015/1589 ([29]) 1. panta c) punkta izpratnē, kas ieviests, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktā minēto pārtraukšanas pienākumu, šis pasākumus uzskatāms arī par nelikumīgu atbalstu Regulas (ES) 2015/1589 1. panta f) punkta izpratnē.

(71) Tā kā konstatēts, ka pasākums uzskatāms par nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalstu, šis atbalsts jāatgūst no tā saņēmējiem saskaņā ar Regulas (ES) 2015/1589 16. pantu.

(72) Tomēr tā pārtraukšanas rīkojuma rezultātā, kuru Komisija izdevusi lēmumā par procedūras sākšanu, Ungārija apstiprināja, ka tā pārtraukusi pārtikas aprites pārbaudes nodevas samaksas piemērošanu tiem, kas ietilpst attiecīgajā progresīvās pārbaudes nodevas kategorijā.

(73) Tādējādi šā pasākuma ietvaros valsts atbalsts nav piešķirts. Šā iemesla dēļ nav nepieciešams atbalstu atgūt.

5. **SECINĀJUMI**

(74) Komisija konstatē, ka Ungārija attiecīgo atbalstu ir sniegusi nelikumīgi, pārkāpjot Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta 3. punktu.

(75) Šis lēmums neskar iespējamo izmeklēšanu par pasākuma atbilstību Līgumā noteiktajām pamatbrīvībām, jo īpaši pamatbrīvībai veikt uzņēmējdarbību, kā garantēts Līguma 49. pantā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Progresīvās nodevas sistēma (likmes un apgrozījuma kategorijas), kas piemērojama tādu veikalu īpašniekiem, kuros pārdod ātras aprites patēriņa preces, un kas ieviesta attiecībā uz Ungārijas pārtikas aprites pārbaudes nodevu ar 2014. gada Likuma Nr. LXXIV grozījumu, uzskatāma par valsts atbalstu, kurš nav saderīgs ar iekšējo tirgu Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta izpratnē; Ungārija to ieviesa nelikumīgi, pārkāpjot Līguma 108. panta 3. punktu.

([29]) Padomes 2015. gada 13. jūlija Regula (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 248, 24.9.2015., 9. lpp.).

2. pants

Saskaņā ar 1. pantā minēto shēmu piešķirtais individuālais atbalsts nav atbalsts, ja tā piešķiršanas brīdī tas atbilst nosacījumiem, kas paredzēti saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 994/98 ([30]) 2. pantu vai Padomes Regulas (ES) 2015/1588 ([31]) 2. pantu pieņemtā tiesību aktā, kurš ir piemērojams minētā atbalsta piešķiršanas brīdī.

3. pants

Ungārija no šā lēmuma pieņemšanas dienas atceļ visus nesamaksātos 1. pantā minētās atbalsta shēmas maksājumus.

4. pants

Ungārija nodrošina, ka šis lēmums tiek izpildīts četru mēnešu laikā no tā paziņošanas dienas.

5. pants

Šis lēmums ir adresēts Ungārijai.

Briselē, 2016. gada 4. jūlijā

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Margrethe VESTAGER

([30]) Padomes 1998. gada 7. maija Regula (EK) Nr. 994/98 par to, kā piemērot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV L 142, 14.5.1998., 1. lpp.).

([31]) 2015. gada 13. jūlija Regula (ES) 2015/1588 par to, kā piemērot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV L 248, 24.9.2015., 1. lpp.).